

Hrvatska geodezija na pragu EU

Olga Bjelotomić¹, Danko Markovinović², Branko Kleković³, Tomislav Bašić⁴

¹ Geodetski fakultet, Kačićeva 26, 10000 Zagreb, Hrvatska, objelotomic@geof.hr

² Državna geodetska uprava, Gruška 20, 10000 Zagreb, Hrvatska, danko.markovinovic@dgu.hr

³ Hrvatska komora ovlaštenih inženjera geodezije, Ulica grada Vukovara 271/II, 10000 Zagreb, branko.klekovic@hkoig.hr

⁴ Geodetski fakultet, Kačićeva 26, 10000 Zagreb, Hrvatska, tomlslav.basic@geof.hr

Sažetak. Cilj rada je prikazati presjek postojećeg stanja geodetske struke u Republici Hrvatskoj i u zemljama Europe. Hrvatska je na pragu ulaska u Europsku uniju, čime proširuje tržište ali i otvara vlastito. Pod kojim uvjetima Europskog prava su moguće međunarodne aktivnosti inženjera geodezije, kojim restrikcijama podliježu u pojedinim državama, te koje direktive moraju poštovati, samo su neki od normativa koje je Hrvatska potpisala u prepristupnom ugovoru s Europskom Unijom. U radu je prikazan osvrt na aktualne direktive značajne za geodetsku struku i prikazana je usporedba hrvatskog sustava sa sustavima drugih europskih zemalja kao i drugih zemalja u regiji po pitanju edukacije u geodeziji, ustroja profesionalnih jedinica državnog i privatnog sektora, te njihove ingerencije.

Ključne riječi: direktive, geodetska struka, Europska Unija, regija, usporedba.

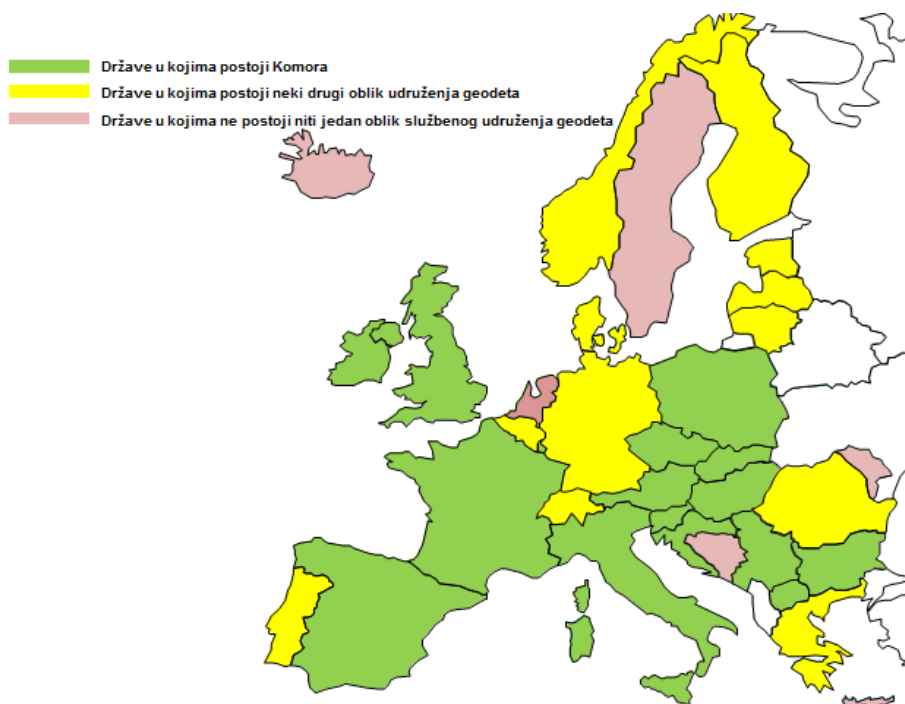
1. Uvod

Europska Unija (EU) počela se stvarati još 50-ih godina dvadesetog stoljeća kao europska ekonomska zajednica šest zemalja (Belgija, Francuska, Njemačka, Italija, Nizozemska, Luxemburg). Cilj je bio stvaranje jedinstvenog zajedničkog tržišta. Povećanjem broja članica pojavila se potreba za većim oblikom integracije, te je 1993. godine uspostavljena Europska Unija: zajednička trgovinska zona sa zajedničkom monetarnom politikom, definiranjem građanstva Unije, uskom i zajedničkom suradnjom po pitanju vanjske i obrambene politike, te je stremila ka jačoj političkoj uniji. Danas Europska Unija broji 27 država članica, i jednako toliko različitih pojedinačnih zakona i regulativa kako u svim drugim područjima, tako i u geodetskoj struci. Budući da Republika Hrvatska ulazi u EU 01.07.2013., a pitanje položaja geodeta je unatoč potpisanom prepristupnom ugovoru nejasan, proveli smo analizu statusa geodetske struke u zemljama Europske Unije i šire, ali i unutar same regije u kojoj se Hrvatska nalazi.

2. Geodezija u europskim zemljama

Iako većina država Europe (njih 36 od 50) danas pripada krovnoj neprofitnoj europskoj organizaciji geodeta *Europskom vijeću geodeta* (CLGE), neprofitni oblici profesionalnog udruženja pojedinih država međusobno se razlikuju. CLGE-u je moguće pristupiti bez obzira na oblik ustroja udruženja, bilo putem komore ili neke druge organizacije užeg područja geodetske specijalizacije (katastar, kartografija, geometri, itd.).

Tako u Nizozemskoj, Švedskoj, Islandu, Moldaviji i BiH ne postoji niti jedan oblik geodetskog udruženja (Slika 1). Jedini uvjet za rad u svojstvu ovlaštenog inženjera geodezije u europskim državama koje imaju sustav licenciranja je odgovarajući stupanj obrazovanja (diploma visoke stručne sprema) i 3-4 godine radnog iskustva. U nekim državama, poput Nizozemske i Rumunjske traženi stupanj obrazovanja je srednja stručna sprema i par godina radnog iskustva. Španjolska pak ima Komoru, ali nema sustav licenciranja. Jedini uvjet za rad u svojstvu našeg poimanja ovlaštenog inženjera geodezije u Španjolskoj je diploma visoke stručne sprema.

Slika 1: Oblici profesionalnih geodetskih udruženja (podaci preuzeti iz Eurogeographic, 2005)

U državama poput Belgije, Njemačke i Poljske postoji više udruženja, koja su nadležna za izdavanje ovlaštenja, ali djeluju regionalno, tako da se uvjeti stjecanja ovlaštenja i odgovornosti razlikuju unutar same države. Oblik geodetske komore jedinstven za teritorij čitave države s ovlastima izdavanja licenci i s ingerencijama ekvivalentnima onima u Hrvatskoj komori ovlaštenih inženjera, postoji u svim europskim zemljama prikazanim zelenom bojom na slici 1.

1.1 Sporazum i direktive Europske Komisije

Mnogobrojni prepristupni pregovori Hrvatske s Europskom Unijom rezultirali su konačnim pristupnim ugovorom, koji regulira raznovrsna područja. No ono čemu striktno Hrvatska podliježe danom ulaska u Europsku Uniju su direktive Europske Komisije, beskompromisna zakonodavna dokumentacija općih pravila ponašanja svih članica. Dvije direktive Europske Komisije značajne su i za geodetsku profesiju. To su Direktiva 2005/36/EC o priznavanjima profesionalnih kvalifikacija, te Direktiva 2006/123/EC o uslugama na internom tržištu. Otvaranjem novog tržišta Hrvatskoj će biti omogućeno sudjelovanje na javnim natječajima u EU. Direktivom 2006/123/EC

trebao bi biti omogućen ravnopravan pristup javnim ugovaranjima iz svih zemalja članica (Bezić, 2008), dok su prijašnji sustavi davali prednost nacionalnim poduzećima. Također, u sklopu stvaranja jedinstvenih specifikacija i proizvoda u Uniji, pokrenuto je nekoliko inicijativa temeljenih na Europskom zakonodavnom okviru (Eurogeographics, 2008). U geodeziji, inicijative su usmjerene na interoperabilnost podataka i unificiranu razmjenu informacija. Najznačajniji primjeri takvih inicijativa u Hrvatskoj su INSPIRE i NIPP legislativa. Inicijative su iznjedrile načela propisana Sporazumom o ustroju Europske zajednice TEC¹. Četiri članka tog Sporazuma imaju potencijalan utjecaj na geodetsku profesiju. To su članak 39, 45, 43 i 49 (Tablica 1).

Tablica 1: Važni članci Sporazuma TEC

Članak	Načela propisana člankom	Na što se odnosi
39	Sloboda kretanja radnika, ali ne za zaposlenja u javnom sektoru	Privatni sektor
45	Sloboda osnivanja, ali ne za aktivnosti vezane za službenu ovlast	Privatni sektor
43	Sloboda osnivanja, regulirana međusobnim priznavanjem strukovnih ugovora	Strukovna regulacija
49	Sloboda pružanja usluga	Slobodno tržište

Članak 39. osigurava nesmetanu slobodu kretanja radnika unutar zemalja članica EU-a, ali nije primjenjiv na zaposlenje u javnim službama. Njime se radniku iz druge zemlje članice garantira jednak tretman kao i radniku domaće nacionalnosti. Budući da je katastar najčešće, pa i u Hrvatskoj, pod nadležnošću državne administrativne institucije, članak 39. može ograničiti kretanja tih radnika budući da potpadaju pod javnu, tj. državnu službu.

Članak 45. je službena opozicija člancima 43. i 49. On omogućuje slobodu osnivanja tvrtke, ali s posebnim uvjetom: aktivnosti tvrtke ne smiju biti u koliziji s izvršavanjem službenih ovlasti u toj državi. Moguće je aplicirati Europskom sudu pravde za osnivanje tvrtke, s obrazloženjem konkretnog slučaja kao iznimke, pozivajući se na taj članak, ali većina navedenih slučajeva iznimki dosad su Odlukama ESP bili odbačeni.

Članak 43. temelj je osnivanja tvrtke u drugoj državi članici. On garantira jednake uvjete osnivanja tvrtke kao i državljanima države u kojoj se tvrtka osniva. Upravo je taj članak Sporazuma zajedno s Direktivom 2005/35/EC temelj kretanja geodetskog stručnjaka iz Hrvatske u ostale zemlje članice EU. Zemlja domaćin ima pravo potraživati od osnivatelja tvrtke potpisanu izjavu o instrumentu osiguranja, dokaze o državljanstvu, legalnom osnivanju tvrtke i profesionalnim kvalifikacijama (Eurogeographics i CLGE, 2010) i obvezu godišnjeg obnavljanja tih dozvola.

Četvrti članak, 49., je osobito važan, kako drugim strukama tako i geodeziji, jer garantira slobodno pružanje usluga na internom tržištu Europske Unije. Naravno, utjecaj navedenih direktiva i članaka Sporazuma je promjenjiv od države do države, ovisno o postojećoj pravnoj osnovi i profesionalnom ustroju pojedine države, ali njihov sadržaj je obvezujući za sve članice EU-a, pa tako i u Hrvatskoj od iduće godine.

¹ TEC – eng. Treaty establishing the European Community; Sporazum o osnivanju Europske zajednice

Sadržaj načela je generaliziran, pa nisu specificirani uvjeti odgovarajućeg stupnja poznavanja jezika zemlje domaćina, nužni stupanj obrazovanja ili drugi egzaktni uvjeti zaposlenja. Oni su ostavljeni na odlučivanje svakoj državi pojedinačno, tako da su granice unutar toliko iščekivanog otvorenog slobodnog tržišta Europske Unije, iako nevidljive, itekako prisutne.

1.2 Javni geodeti - PAS

Pojam javnog geodeta (eng. - Publicly appointed surveyor – PAS) sve je učestalija tema Europskog vijeća geodeta. PAS je stručna fizička osoba, kojoj su povjerene javne ovlasti u području geodezije. Kao što su to javni bilježnici u području prava. Javni geodet radi kao službeni državni poduzetnik za katastar i vrši izmjere nekretnina na terenu umjesto države, te dostavlja svoje rezultate državi, kao vodećem katastru nekretnina (Hennsler, 2004). Javni geodet je poseban slučaj uzajamnog povjerenja između države i geodetskog inženjera.

Danas je za prijenos državnih zadataka, u većini centralno europskih država (Njemačka, Austrija, Švicarska, Francuska, Luksemburg, Danska i Belgija) uvedena institucija javnog ili licenciranog inženjera geodezije. No, za sada je sustav javno imenovanih geodeta zaživio u potpunosti jedino u Njemačkoj. Početkom 20. stoljeća, tamo se prelaskom na višenamjenski katastar, javila potreba rasterećenja poslova državne ovlasti na privatni sektor, te je osnovana prva institucija PAS-a. Sačinjavaju je privatnici kojima je povjerena državna ovlast, uz pripadajuću odgovornost. Danas u Njemačkoj, postoji 300 katastarskih ureda i 1500 javnih geodeta (Kiepke, 2011), te se samo 30% katastarskog posla odvija u katastarskim uredima, a ostatak je u rukama javnih geodeta (PAS-ova).

Postoje značajne razlike između prava koje ima ovlaštenu inženjer geodezije i PAS. PAS ima pravo ulaska na svaki posjed, pravo pristupa svim informacijama zemljoposjednika, fiksni cjenik usluga propisan odlukom Suda pojedine države, pravo glasa u pisanju novih zakona i sl. Ali, postoji i velika razlika u odgovornosti. PAS odgovara sa svojom cjelokupnom imovinom punih 30 godina i u slučaju njegove smrti, prebjega i sl., odgovornost se automatski prenosi na članove najuže obitelji. Poslovanje PAS-a u tvrtki oblika društva s ograničenom odgovornošću nije dozvoljena. Dužan je prihvatiti svaki posao koji mu Vlada dodjeli i njegov rad podložan je kontroli nadležnog Ministarstva svake dvije godine.

Analogno razlikama u statusu, značajne su razlike i u uvjetima za stjecanje statusa PAS-a: uz stečen magistarski stupanj u geodeziji, predviđa se dvogodišnja vježbenička praksa, koju dodjeljuje država i dodatni stupanj obrazovanja iz područja prava i ekonomije nakon čega se pristupa državnom ispitu (Kiepke, 2011). Nakon toga, potrebno je steći 1-2 godišnje radno iskustvo u struci prije nego se pristupa imenovanju u javnog geodeta pod prisegom. Prema članku 12. Statuta CLGE-a (URL 1), usvojenog 14.9.2010. u Varni u Bugarskoj, na zasjedanju Glavne Skupštine CLGE-a, uspostavljen je IG-PARLS² ogranak, djelomično pravna neautonomna organizacija CLGE-a. Cilj

² IG-PARLS, eng. Interest Group of Publicly Appointed and Regulated Liberal Surveyors

uspostave te grupacije je stvaranje krovnog udruženja javnih geodeta, s ciljem zaštite interesa njenih pojedinaca (URL 2). Intencija CLGE-a, odnosno njenog ogranka IG-PARLS-a, proširenje je osnivanja PAS-a u svim zemljama, gdje za to postoje temelji. Argumenti *pro* javnih geodeta pred Europskim sudom pravde, pozivajući se na članak 45. *TEC* Sporazuma, su pozitivno djelovanje u društvu, zemljišnoj administraciji i hipotekama, zatim rasterećenje države od posljedica cikličkih kretanja u profesiji (uspon i pad građevinskog sektora što se odražava i u geodeziji) što je vrlo bitno za društvo općenito.

1.3 Kvalifikacije za ovlaštenje

Na redovnoj skupštini CLGE-a, održanoj u Opatiji u svibnju 2011., Hrvatska komora ovlaštenih inženjera geodezije potpisala je Multilateralni sporazum („Accord Multilateral“), koji bi trebao osigurati ravnopravnu poziciju hrvatskih ovlaštenih inženjera geodezije u odnosu na kolege iz Europe. Sporazum su do sada potpisale Francuska, Njemačka, Belgija, Danska, Austrija, Švicarska, Luksemburg, Slovačka, Litva, Češka, Rumunjska, Grčka i Bugarska (URL 3).

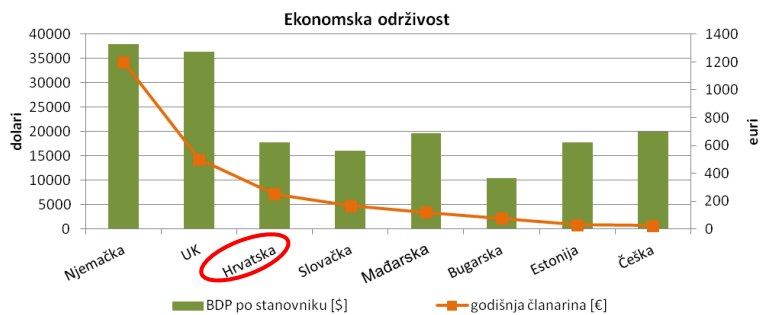
Tablica 2: Uvjeti za ovlaštenog ili javnog inženjera geodezije (podaci preuzeti iz Multilateralnog sporazuma, 2011)

Država	Ustroj studija	Stručna praksa poslije studija 3+2 [god]	Ispit	Pravo na upis
Francuska	3+2	2	Potvrde o ocjeni rada	da
Njemačka	3+2	1	Državni ispit	da
Belgija	3+1	0	/	<i>Konvencija</i>
Danska	3+2	3	Selekcija na temelju potvrda o radu	da
Austrija	3+2	3	Vanjska provjera znanja	da
Švicarska	3+2	min. 18 mj.	Vanjska provjera znanja	da
Luksemburg	3+2	2	Ispit	
Hrvatska	3+2	3	Državni ispit + stručno usavršavanje	da

Belgija jedina odstupa od drugih država u ustroju studija (Tablica 2), ali je trenutno u fazi implementacije 3+2 oblika studija. Također, potrebna stručna praksa u Belgiji će u budućnosti biti dvije godine. Iako se uvjeti među državama polako međusobno izjednačavaju, još uvijek postoje neke razlike. Tako je u Luxemburgu unutar dvogodišnje stručne prakse nužno imati bar 6 mjeseci radnog iskustva unutar katastra, a u Njemačkoj se stručna praksa počinje brojati tek nakon položenog državnog ispita.

1.4 Hrvatska geodezija u zemljama EU

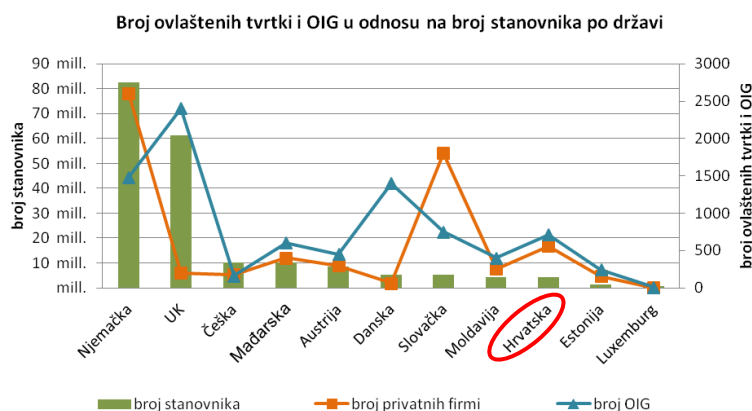
Unatoč jedinstvenoj valuti unutar Europske Unije kupovna moć stanovnika pojedine države Europe kao i Europske Unije se uvelike razlikuje, pa je zanimljivo usporediti odnos godišnje članarine Komora u odnosu na BDP po stanovniku (Slika 2).

Slika 2: Ekonomska održivost (prema podacima iz 2012.³)

Iako Njemačka uvjerljivo prednjači najvišim iznosom godišnje članarine (1200€) u odnosu na BDP po stanovniku (37896\$), a i u apsolutnoj vrijednosti iznosa godišnje članarine, te je slijedi UK s približno jednakim BDP/st., ali sa značajno manjom članarinom u iznosu od 500€/god., ostale države, čak i neovisno o visini BDP-a po stanovniku, imaju članarine manje od 300€ godišnje, dok je prosječni BDP po stanovniku, izuzevši Njemačku i UK, 14 942\$. Zanimljiva je pozicija Hrvatske u toj usporedbi, budući da je u apsolutnim iznosima BDP-a po stanovniku, Hrvatska u sredini ljestvice analiziranih država (iza nje su Estonija, Slovačka i Bugarska), a po iznosu godišnje članarine ovlaštenog inženjera je na trećem mjestu, odmah iza Njemačke i UK-a (Slika 2). Iako se godišnja članarina geodeta u Hrvatskoj čini velika u odnosu na druge države analizirane na slici 2, treba imati na umu da su cijene geodetskih usluga u Hrvatskoj više nego u tim državama, gledano u apsolutnim iznosima cijena. Također, Hrvatska komora ovlaštenih inženjera geodezija je pravna osoba s javnim ovlastima, pa se iz članarine financira i djelovanje Komore kao javne vlasti, a ne na trošak državnog proračuna, što je slučaj u nekim od analiziranih država.

Resursi privatnog geodetskog sektora mogu se opisati sljedećim faktorom: odnosom broja tvrtki ovlaštenih za obavljanje geodetske djelatnosti ili broja ovlaštenih inženjera (u daljnjem tekstu OIG) na milijun stanovnika u pojedinoj državi (Slika 3).

Slika 3: Resursi privatnog sektora u europskim državama (prema podacima iz 2012.⁴)

³ analizirani podaci prikupljeni su anketom i intervjuima (5. poglavlje) provedenim u 2012. godini.

⁴ analizirani podaci prikupljeni su anketom i intervjuima (5. poglavlje) provedenim u 2012. godini.

Tako u najmnogoljudnijoj zemlji EU-a, Njemačkoj, ima 2600 ovlaštenih tvrtki na 82 milijuna stanovnika, što rezultira brojem od 32 ovlaštene tvrtke na milijun stanovnika. Taj faktor je najmanji u Ujedinjenom Kraljevstvu, gdje iznosi 3 ovlaštene tvrtke/mil.st. Najveći je pak u Slovačkoj: 335 tvrtki/mil.st. Hrvatska se prema ovom faktoru nalazi odmah iza Slovačke s brojem od 131 tvrtke/mil.st. Po pitanju broja ovlaštenih inženjera po milijuntom stanovniku, najmnogoljudnija Njemačka ima 1482 ovlaštena inženjera i ujedno je pri dnu ljestvice s odnosom od 18 OIG/mil.st. Najmanji omjer OIG/mil.st. ima Luxemburg gdje taj faktor iznosi 12. Hrvatska se s 166 OIG/mil.st. svrstava na treće mjesto, iza Danske (260) i Estonije (179). Taj faktor je, u slučaju Hrvatske, rezultat naprasne ekspanzije kako ovlaštenja, tako i osnivanja tvrtki u tranzicijskom periodu zbog povećane potrebe i pritiska EU-a za brzim i efikasnim sređivanjem zemljišnih pitanja. Doduše, u zadnje vrijeme, ponajviše zbog ekonomske situacije i gospodarske krize, ali i zbog zasićenja tržišta brojem ovlaštenih tvrtki i inženjera, primjetna je stagnacija i usporeni trend rasta navedenih faktora.

3. Geodezija u regiji

Unatoč dugogodišnjoj samostalnosti, blok bivših jugoslavenskih država se i u političkom, ali i u geodetskom smislu još uvijek promatra kao cijelina. Ponajviše zbog povijesne i geografske kompaktnosti, te zbog zajedničkog nasljeđa katastra, upravljanja nekretninama i temeljnih mreža. U ovoj analizi obuhvaćene su države regije bez Albanije, zbog neraspoloživosti traženih podataka. Također, Mađarska, iako susjedna država, zbog povijesnog je konteksta svrstana u prethodno poglavlje. U tablici 3 prikazani su ekonomski odnosi u regiji, s obzirom na broj stanovnika i BDP po stanovniku u državi, pri čemu ekonomski prednjači Slovenija, koju slijedi Hrvatska, dok su Bosna i Hercegovina i Kosovo najslabije ekonomske sile regije. Analogno ekonomskim pokazateljima, Slovenija i uskoro Hrvatska su u EU-u, dok ostale države tek pokušavaju ostvariti pretpristupne uvjete, a analogija je vidljiva i u geodetskom sektoru, što je detaljnije obrađeno u daljnjem tekstu.

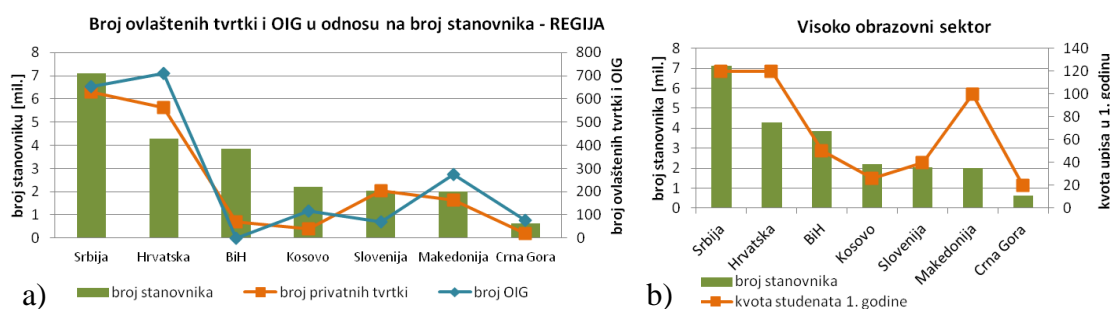
Tablica 3: Ekonomski odnosi u regiji

država	br.st. (mil.)	BDP per capita [€]
Srbija	7,12	10910 (2008.)
Hrvatska	4,29	17819 (2010.)
BiH	3,84	7816 (2010.)
Kosovo	2,20	2270 (2008.)
Slovenija	2,05	28641 (2011.)
Makedonija	2,02	10366 (2011.)
Crna Gora	0,62	11545 (2011.)

Zapadne zemlje regije (Slovenija, Hrvatska i Bosna i Hercegovina) utemeljile su nadležne institucije s ciljem učinkovite zemljišne administracije u 19. stoljeću pod vladavinom Austro-Ugarske. Iz tog doba je do danas zadržan dvojni oblik skladištenja zemljišnih dokumenata: katastar i gruntovnica, pod nadležnošću izvršne i pravosudne vlasti. U ostalim državama regije (Srbija, Crna Gora, Kosovo, Makedonija), u samo

jednoj instituciji ujedinjena je zemljišna administracija i ona je pod isključivom nadležnošću izvršne vlasti.

Sustav licenciranja privatnih izvođača počeo se eksponencijalno razvijati s kapitalizmom, te je osobito primjetan u tranzicijskim državama, pa je znakovit odnos broja ovlaštenih inženjera geodezije i broja privatnih firmi po stanovniku pojedine države u regiji (Slika 4a).

Slike 4a i 4b: Resursi privatnog (a) i obrazovnog (b) sektora u regiji (dio podataka preuzet iz DGU, 2008)

U Hrvatskoj je omjer OIG-a na broj stanovnika 1.6 promila, pri čemu je taj faktor najveći u regiji (Slika 4a). Broj privatnih tvrtki po stanovniku je također u Hrvatskoj najveći, pri čemu jedino Makedonija i Srbija imaju sličan trend: male tvrtke prevladavaju, te je odnos broja ovlaštenih ureda u odnosu na broj ovlaštenih osoba skoro jedan prema jedan, dok je u ostatku regije taj faktor ispod 1. U najslabije geodetski uređenoj državi, Bosni i Hercegovini, vidljiv je tek početak razvoja zemljišne administracije u rukama privatnog sektora, a sustav licenciranja je tek u teoretskim povojima. Ulaskom u EU trebali bi težiti grupiranju većeg broja ovlaštenih izvođača u jednoj tvrtki čime bi se osigurali preduvjeti za konkurentnost na stranom tržištu.

Sustavi edukacije i visokog obrazovanja unutar regije se minimalno razlikuju. S implementiranim sustavom Bolonje, sve države regije prešle su na Bsc (3 godine) + Ms (2 godine) sustav visokog obrazovanja. Hrvatska, Srbija i Bosna i Hercegovina imaju dva fakulteta s bar jednim oblikom studija (prediplomski ili preddiplomski+diplomski), dok ostale države regije imaju po jedan fakultet geodetskog usmjerenja što je i očekivano s obzirom na mali broj stanovnika tih država. Upisna kvota studenata na prvu godinu studija trebala bi biti definirana gospodarskim potrebama i socijalnim pokazateljima ispitanih unazad 5-10 godina. Rezultatima takve studije bilo bi potrebno ciklički prilagođavati kvotu novih studenata. Najmanji broj novoupisanih studenata na milijun stanovnika ima Bosna i Hercegovina (13), dok najveći broj, njih čak 50 na milijun stanovnika ima Makedonija. U ovom presjeku, Hrvatska je, s 28 studenata na milijun stanovnika, treća u nizu (Slika 4b), iza Makedonije s 50 i Crne Gore s 32 studenta. Makedonija i Crna Gora velik broj novoupisanih studenata mogu opravdati povećanom potrebom za ovlaštenim izvršiteljima u svom tranzicijskom periodu koji je, u njihovom slučaju, u jeku. U Hrvatskoj naprotiv, budući da je tranzicijski proces pri kraju i postoje alarmantni pokazatelji zasićenja tržišta i viška visokokvalificirane geodetske radne snage, smanjena kvota novoupisanih studenata bila bi opravdana.

4. Diskusija

Tendencija geodezije pod palicom CLGE-a i ogranka IG-PARL je priznavanje stečenih kompetencija, izjednačavanje obrazovnih sustava i stručnih kvalifikacija potrebnih za ovlaštenje, te omogućavanje slobodnog kretanja radnika, pod jednakim uvjetima, unutar zemalja EU. I Hrvatska je, potpisavši Multilateralni sporazum, postala dio te cjeline. Prednosti koje bi javno ovlaštene geodeti mogli donijeti geodeziji u Hrvatskoj su višestruki: od cjenika usluga (kojeg bi tad bilo moguće zakonski propisati), rasterećenja proračuna države s obzirom na niz obaveza (zapošljavanje, ovisnost o gospodarskim kretanjima drugih sektora, itd.), mobilnosti radnika u sustavu javnih ovlasti unutar zemalja EU-a (što dosad nije bilo moguće), osiguravanja kvalitete filtriranjem kadra, do sustava kontrole, koji kod javnih bilježnika u praksi savršeno funkcionira. S druge strane upitne su financijske mogućnosti hrvatske države da sve usluge osigurava kroz državni sustav. Također, tada se otvara pitanje broja OIG-a, koji je prevelik (171 na milijun stanovnika). Zatim pitanje teritorijalne rasprostranjenosti OIG-a, 25% ih je koncentrirano u Zagrebu. Također, veliki problem već sad je višak SSS radne snage. U Zagrebu ih se godišnje školuje 60, u Rijeci, Splitu i Osijeku 30, te u Puli 30 svake druge godine. Zajedno, godišnje u Hrvatskoj oko 150 novih SSS geodeta izlazi na tržište. Postavlja se pitanje za koja radna mjesta i za koje tržište.

Literatura

Intervjui (2012.): Sašo Dimeski (Makedonija), Remy Dhur (Luxemburg), Gerda Schennach (Austrija), Jan Fafejta (Češka), Vasile Chirac (Moldavija), James Kavanagh (UK), Mairolt Kakko (Estonija), Jan Hardos (Slovačka), Sanja Grekulović (Srbija), Henning Elmstroem (Danska), Clemens Kiepke (Njemačka), Zoltan Siki (Mađarska), Gyorgy Domokos (Mađarska), Angel Krumov (Bugarska), Milot Lubishtani (Kosovo).

Bezić, H. (2008) : Poslovanje u uvjetima internog tržišta Europske Unije, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci.

DGU (2008): Regionalna studija o katastru, ur. Ž.Bačić.

Eurogeographics, CLGE (2010) : Utjecaj pravne legislative EU na katastarske izmjere (na engleskom).

Eurogeographics (2008): Izvješće o uvjetima europskih država za obavljanje katastarskih poslova (na engleskom).

Eurogeographics (2005): Zahtjevi za izvođenje geodetskih djelatnosti (na engleskom), izvješće Nacionalnog zemljišnog odjela Litve.

Kiepke, C. (2011): Karakteristike PAS-a (na engleskom), Glavna Skupština, Opatija.

URL 1: Statut CLGE-a: http://www.clge.eu/documents/other//CLGE_Statutes.pdf.

URL 2: Pravila IG-PARLS ogranka: http://www.clge.eu/documents/events/88/11_ig-parls_rules.pdf.

URL 3: Multilateralni Sporazum:
http://www.hkoig.hr/assets/Glasilo/Broj1/HKOIG_GlasiloBroj1.pdf.

Surveying profession in the EU

Abstract. The aim of this paper is to show section of current status of geodetic profession in Republic of Croatia regarding other European countries. In half a year Croatia will be a full member of European Union whereas new market area becomes open for us but also we need to open our own market for other members. In paper, review on current directives concerning geodetic profession is given, with comparison of both European and regional countries with regard to Croatia. Comparison is made due to some significant indicators, such as education level, requirements on becoming chartered engineer status, number of companies per country and per habitant. As a result, some guidelines with personal author remarks are given in discussion chapter.

Keywords: directives, geodetic profession, European Union, region, comparison.